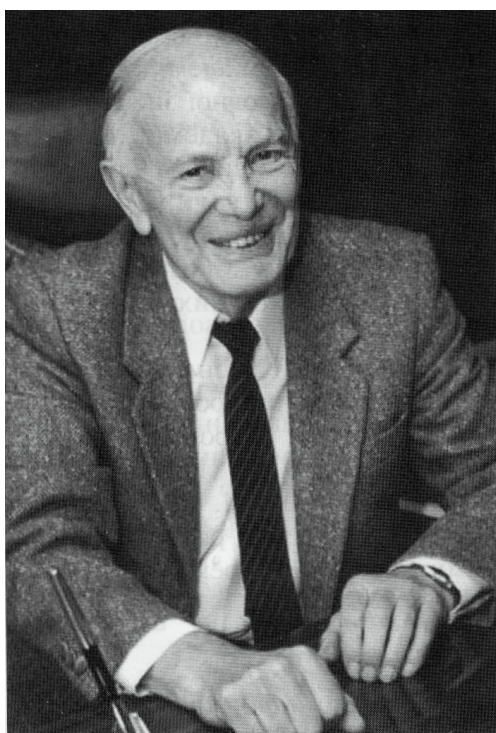

До 90-річчя від дня народження президента Національної академії наук України академіка Б. Є. Патона

Патон Борис Євгенович — видатний український вчений, всесвітньо відомий фахівець у галузі зварювання, металургії та технології металів. Автор багатьох фундаментальних досліджень і створених на їхній основі технологій, видатний організатор науки та громадський діяч.

З 1962 р. Б. Є. Патон — беззмінний Президент Академії наук УРСР, нині Національної академії наук України. Він зробив величезний внесок у розвиток цієї вищої наукової державної організації. 55 років керує найбільшим науково-технічним центром і академічним Інститутом

електрозварювання ім. Є. О. Патона. Загально-визнаний авторитет Борису Євгеновичу створили різнобічна та надзвичайно плідна наукова діяльність, прагнення спрямувати глибокі наукові дослідження на вирішення нагальних проблем суспільства.

Народився Б. Є. Патон 27 листопада 1918 року в родині професора Київського індустріального інституту Євгена Оскаровича Патона, який у той час завідував кафедрою мостів і був відомим фахівцем у своїй галузі. У 1941 р. Борис Євгенович закінчив Київський політехнічний інститут. У 1941—1942 рр. працював інженером електротехнічної лабораторії заводу «Червоне Сормово» у м. Горький (нині Нижній Новгород), у 1942 р. став молодшим, а потім і старшим науковим співробітником, завідувачем відділу, заступником директора з наукової частини Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона. З 1953 р. по сьогодні Б. Є. Патон очолює цей інститут. У 1945 р. захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук на тему: «Аналіз роботи зварювальних головок і способів їхнього живлення при зварюванні під флюсом», а в 1952 р. — доктора технічних наук на тему: «Дослідження умов стійкого горіння зварювальної дуги та її регулювання».

У 1951 р. Борис Євгенович був обраний членом-кореспондентом, а в 1958 р. — дійсним членом (академіком) Академії наук України; з 1962 р. є дійсним членом Академії наук СРСР (з 1992 р. і Російської академії наук).

Уже на початку свого трудового шляху творчо поєднував напружену роботу інженера в цеху танкового заводу та глибокі дослідження у галузі електрофізичних процесів дугового зварювання під флюсом. Нерозривність фундамен-

тальних і прикладних досліджень характерна й для всієї його подальшої діяльності.

Б. Є. Патона як ученого та організатора науки вирізняє виняткова здатність передбачити розвиток тих перспективних тенденцій наукових досліджень, результати яких відіграють вирішальну роль на певному етапі технічного прогресу. Найбільш широко застосовувані оригінальні дослідження Б. Є. Патона, пов'язані з розробкою базових технологій нероз'ємного з'єднання металів, таких як зварювання під флюсом, електрошлакове зварювання, стикове зварювання оплавленням, у тому числі розробка спеціальних матеріалів, устаткування та систем автоматичного керування.

Борис Євгенович зробив вагомий внесок у створення нових типів високоефективних зварних конструкцій, що відповідають сучасним вимогам експлуатаційної надійності, довговічності та технологічності при виготовленні. Школою академіка Б. Є. Патона розроблені та впроваджені в народне господарство індустріальні способи спорудження за допомогою зварювання магістральних трубопроводів, великогабаритних резервуарів для зберігання нафти, кожухів доменних печей, висотних баштових конструкцій тощо.

Нині Борис Євгенович активно працює над вирішенням найбільш важливих проблем створення й одержання нових перспективних конструкційних і функціональних матеріалів ХХІ століття; перший почав та активізував дослідження в галузі спорудження великогабаритних космічних конструкцій і застосування в космосі зварювальних та споріднених технологій. Як керівник цих наукових досліджень він є всесвітньо визнаним лідером у цій сфері.

Академік Б. Є. Патон організував та очолив творчий колектив вчених-зварників і провідних хірургів України, які створили спосіб зварювання живих м'яких тканин людини. Цей спосіб уже застосовується у загальній хірургії, гінекології та отоларингології, тривають дослідження із розширення сфер застосування даного методу.

Борис Євгенович приділяє багато часу та зусиль збереженню і зміцненню творчих зв'язків та ділових контактів між ученими й виробниками країн СНД, розвиває такі нові форми науково-технічного співробітництва, як розробка міжнародних програм, організація спільних лабораторій і підприємств, широкий обмін інформацією.

Академік Б. Є. Патон є Президентом Міжнародної асоціації академій наук, почесним Президентом Міжнародної інженерної академії, членом Європейської академії, Міжнародної академії технологічних наук, почесним членом Міжнародної академії наук, освіти, індустрії та мистецтва, Міжнародної астронавтичної академії, Римського клубу, іноземним членом академій і науково-технічних товариств багатьох країн.

Борис Євгенович Патон нагороджений найвищими державними нагородами: двічі Герой Соціалістичної праці, Герой України, орденами Ярослава Мудрого V ст. (1997), Держави (1998), Золотою медаллю ім. М. В. Ломоносова (1981), орденами та медалями ряду країн, відзначений високими науковими преміями.

Джерело інформації: «Україна наукова. Національна академія наук України». — Київ, 2008. — Т. 1, вип. другий.